

Nic nového, „jen“ odbornost a nezávislost

Neznám povolání, jehož představitelé by neusilovali o zvýšení úrovně a standardní podobu poskytovaných služeb. Sdružení do rozličných asociací, komor či spolků spoluutvářejí ekonomické a etické podmínky činnosti, veřejně vyzdvihují „své“ nejlepší a snaží se eliminovat neschopné či neochotné. Nejinak je tomu ve zdravotnictví, které se však vyznačuje vyšší senzitivitou ke všem zamýšleným změnám. Důvodem může být obtížná předvídatelnost výsledku jakékoli systémovější novinky. Rozmanitá zdravotnická povolání jsou úzce provázaná a umí tvrdě hájit své profesní (komerční?) zájmy. Není proto jednoduché odpovědět na otázku, zda nové opatření přinese zlepšení, nebo naopak zhoršení kvality a dostupnosti zdravotních služeb. Odpovědné vyhodnocení vyžaduje delší časový odstup. Nevyzrálá politická scéna před věcnou debatou dává ale často přednost průzkumu veřejného mínění či termínu voleb, a tak se nemusíme obávat, že by ze dne na den došlo k něčemu převratnému.

Co můžeme očekávat v příštích letech? Vydrží-li koaliční uskupení lze odhadnout dopady připravované legislativy na činnost lékáren. Z těch příjemnějších se přelomovým počinem stala nová kategorie léčiv (výdej z rozhodnutí lékárníka). Doufejme, že co nejdříve začne příprava jejich seznamu vč. doprovodných podmínek výdeje. Dále by nám mělo napomoci téma eHealth, jedna z priorit současného ministerstva zdravotnictví. Dočkáme-li se přístupu k lékovému záznamu pacienta a budou-li nám zpřístupněny údaje z jeho zdravotnické dokumentace (zde je ale zatím MZ a SÚKL proti), dojde ke kvalitativní změně ve vztahu lékárník – pacient a k prohloubení naší spolupráce především s ambulantními lékaři. V této souvislosti předpokládám úpravu kontinuálního a specializačního vzdělávání (vč. certifikovaných kurzů), přípravu dalších doporučených postupů ČLK a certifikaci odborné činnosti vztáženou na základní nebo nadstavbovou práci lékáren. Inspiraci můžeme hledat již i u slovenských kolegů. Neměli bychom ani oddalovat rozhodnutí o bakalářské formě studia na farmaceutických fakultách. V Evropské unii je sice voláno po

hlubší odborné vytiženosti lékáren, celá Evropa ale trpí nedostatkem lékárníků.

U léků můžeme očekávat pokračující deregulaci cen a změnu počtu a složení ATC skupin. Přistoupí-li ministr k významnější modifikaci regulačních poplatků a formě spoluúčasti, měli bychom oživit téma předvídatelného doplatku alespoň u části Rx léků. Možná nás ale předběhnou zdravotní pojišťovny, které se pravděpodobně pokusí vést přímá jednání s výrobcí léků. Veřejné lékárny asi nečeká nárůst příjmů za Rx léky, určité rezervy mohou najít ve zefektivnění své činnosti, případně v motivačních pobídkách v rámci větších uskupení. I tak ale stěží pokryjí inflaci a nárůst provozních nákladů, o to větší by mělo být úsilí veřejných lékáren při hledání nových služeb.

Velkou neznámou je zatím výsledná podoba právního uspořádání a budoucí kompetence zdravotních pojišťoven. Stane se naším vzorem Nizozemí, USA s obdobou Kaiser Foundation Health Plan nebo Velká Británie s údajně stále se zlepšující Národní zdravotní službou? Společným jmenovatelem všech je prý nákup kvalitní péče za rozumné peníze. Obdobný přístup praktikovaný tuzemskými pojišťovnami může vést k zeštíhlení přehuštěné sítě českých lékáren. Budeme-li mít připraveny hodnotící kritéria odborné činnosti lékáren, mohou být ze smluvní sítě vyloučeni jen neschopní, což by svým způsobem byl žádoucí ozdravný proces. V opačném případě se vše bude točit jen okolo cen léků. Uvidíme, jak nakonec ministr Julínek uspěje se svou představou vzájemně si konkurujících zdravotních pojišťoven.

Různé žebříčky nyní škatulkují lékárny podle jejich lokality, obrotu nebo počtu zaměstnanců. Uvítám, pokud se díky zdravotní reformě změní třeba ve výčty služeb nabízených jednotlivou lékárnou. Inspirativních myšlenek je dost, přetrvává ale deficit angažovaných kolegů a kolegů. A to je v období očekávaných změn velká škoda, neboť nikdo za nás nic neudělá, ani žádná společenská objednávka nepřijde sama od sebe.

Lubomír Chudoba

PharmDr. Lubomír Chudoba

odborný garant vzdělávacího projektu PACE 2010

Lékárna ve Spálené, Spálená 12, 110 00 Praha 1

e-mail: chudoba@chudo.cz